

Szakmai beszámoló

A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar 1940 – 1944 adattára c pályázathoz

(NKA azonosító 204190/00017)

A pályázati munka keretében teljes egészében feldolgozásra került a Budapesti Corvinus Egyetem Levéltárában őrzött, az 1940-1944. közötti, a kolozsvári Közgazdaságtudományi kar 2,6 iratfolyóméternyi iratanyaga. Az adattár kettős célt szolgál: egyrészt segédlet (a kari tanács és a kari iratanyag tekintetében) azok számára, akik a BCE Levéltárának iratanyagát szeretnék kutatni, de egyúttal forrás is a beiratkozott, a bizonyítványt, illetve oklevelet szerzett hallgatók vonatkozásában. A tanárookra, tanszékekre vonatkozó rész további kiegészítéseket tartalmaz, ezért klasszikus adattárnak tekinthető. A megmaradt iratanyag kompakt egysége, viszonylag kis mennyisége, önmagában állása (nincs előzménye, nincs folytatása) miatt indokoltnak tartottuk az összes információ és műfaji egység egy kötetbe gyűjtését. Ugyancsak indokolt az egy kötetben történő kiadás is nyomtatott formában, illetve az elektronikus közzététel. Tekintettel a hallgatói törzslapokon található érzékeny adatokra, a teljes feldolgozást Excel formában csak a megfelelő jogosultsággal rendelkező kutatók használhatják, helyben.

Az adattár egyik legfontosabb része a kari tanácsülések napirendi pontjait tartalmazó fejezet. Az első jegyzőkönyv 1944. október 25-én, az utolsó pedig 1944. július 1-jén készült. Évi átlagban 17, összesen 63 ülést tartottak a négy tanévben. A tanévi kari ülések száma jóval magasabb, mint a többi egyetem esetében, ahol 10-12 ilyen ülés volt a megszokott. A feldolgozás szerkezete, adattartalma a már szokásos mintát követi (vö. műegyetemi, PTE kiadások). A használhatóságot névmutató segíti. A napirendi jegyzékek a jegyzőkönyvek majdani digitalizálásának alapját képezik.

Az iratjegyzék elkészítése – korabeli segédletek híján - nagyban segíti a kutatók tájékozódását az iratanyag tartalmi vonatkozásairól, illetve segít a különféle, azonos tárgyra vagy személyre vonatkozó iratok összekapcsolásában. A megmaradt anyag sajnos nem teljes. Az első tanévből nincsenek iratok, míg az 1941/42-es és 1942/43-as tanévből csak egy töredék áll rendelkezésre. Az 1943/44-es tanév anyagát szinte hiánytalanul Pestre menekítették, az 1944/45-ös tanév irataiból csak csekély mennyiség maradt. Összesen 658 irat került feldolgozásra.

Az adattár egyik legértékesebb, legnagyobb érdeklődésre számot tartó része a kar beiratkozott hallgatóinak adattára, ami a tanulmányi adatok kivételével, a hallgatók összes adatát tartalmazza. A rendelkezésre álló, csaknem teljes törzslapsorozat 1258 hallgató adatát tartalmazza. A könnyebb áttekinthetőség érdekében, a kereskedelemtudományi bizonyítványt (66 fő), valamint az oklevelet szerzetteket (149 fő) külön listában közöljük. Amit az is indokol, hogy külön nyilvántartó könyveket is vezettek róluk. A hallgatói adatok alaposabb elemzése nélkül is találtunk néhány új, a felsőoktatás-történet kutatói által sem ismert adatot. Így például fény derült arra, hogy a későbbi egészségügyi miniszter, orvostörténész Schulteisz Emil kar hallgatója volt 1943-ban. Ugyancsak kevésbé ismert, hogy itt (is) tanult az immár közel 100 esztendőes Mőcsényi Mihály, Kossuth-, Széchenyi-díjas és Sir Geoffrey Jellicoe-díjas magyar kertészmérnök, tájépítész, egyetemi tanár, a tájrendezés magyarországi oktatásának megalapozója. A kar tényleges társadalmi hatását további, részletesebb elemzések tisztázhatják.

Külön egységben szerepeltetjük a közgazdaságtudományi doktorátust szerzett hallgatókat, közölve a doktori értekezések címét is.

A tanárok adattárát két külön csoportosításban közöljük: a tanárok, illetve a tanszékek/intézetek ábécérendjében, kiegészítve szakirodalmi adatokkal. Az adatok teljességének eléréséhez még további kutatásra lesz szükség más közgyűjteményekben.

A kötetbe rendezett anyag több mint 16b szerzői ívet, összesen 391 oldalt tartalmaz.
A szakmai beszámolóhoz lektori vélemény is mellékelve.

Budapest, 2016. november 30.

Zsidi Vilmos